

علوم سائره مثلاً و فن جغرافیا به هجرت مک ما به نایه سنده عربلر کچیره دست
هم تریله کسب ترقی ایتش و مانه المئده بر رادیه قدر کلوب اوراده
قالشدر عربلر عندنده فن جغرافیا علوم ریاضیه قواعدی اوزرینه
مبنی اولوب چونکه بر محاک اصول فلسفیه به توفیقاً موقعی و درجه
طول و عرضی بیلمد کجه او محاک محل آخره نسبتله اولان موقع
جغرافیا فسی تعین اولد منه بطلموسک تألیفی اولوب قدمای یونانک
جغرافیا جه خزینه معلومات لری یونان محسوطی نام کتایب
دولت ساسانیان زماننده فارسی به ویدنجی فرنده عبرانی و سریانی به
وبعد بواسطه لردن عربی به ترجمه اولمشدر بر موال محرز علمای
عربک هم بنوا لیدری اثری اولد رق فن جغرافیا مدت قلیله طرفنده
خیلی ترقی ایدوب قدمای یونانک و رومالورک بالکز اسمی
ایشد کیری ممالک بعیده نک تفصیل احوالی شامل تألیفات
وجوده کلدی و اندلس و مصر و هندستان طرفلرنده فن
مذکور دایره تحقیقات مهمه اجرا سبیله مشغول نیجه ذوات
معارفیات ظهور ایلادی الهام و کلام
عربلر فن مذکور (جغرافیا) و (علم المسالك والممالك) و اجندا ممالک
اسلامیه ده احداث قلمش ایلان پوسته اصل و لیدن کنایه اولمش
اوزره (علم البرود) و (علم الاطوال والعروض) تسمیه ایتدیلر
خلفای عباسیه دن منصور خلیفه نک زماننده هند حکما سندن
از اوب علمای ریاضیه و خصوصیه مثلثات و هند فنلرنده
ید طولی صاحبی یونان بر ذات بغداده کلدلر هند لسانجه حقیقت
مطابقه معانیله اولمش اوزره (ید الحافظه) عنوانله معنون کوردلش
اراد یغی کتاب خلیفه نک امر یله عربی لساننه نقل و ترجمه

اولینش اولاد بنیادین بودنی بین العرب کرک علوم ریاضیه و کرک
 فن جغرافیا و کتب مداری و کتب مذکور است
 تحریر یافته (سند هند) اطلاق اولم شد
 كذلك خلفای عباسیه دن مأمون خلیفه حامی علوم و معارف
 اولاد بنیادین مبالغ کلیه صوفیه بر طاق کتب یونانیه جلب و بر مکمل
 کتب خانه ترتیب ایتمش و حکمای یونانیه دن ارکید و ارسطالین
 و سایر نک تألیف کرده لری اولان کتب معتبره دن چوغنی لسان
 عربی به ترجمه ایندیرمشدر کتب مذکور دن بعضی لریک اصطلاحی
 هر روزمان ایله ضایع اولوب الیوم بالکری عربی ترجمه لری موجود در
 حتی اور بالور بر چوق انار یونانیه عربی ترجمه لری واسطه سیله
 کتب اطلاع ایلدک لری معلوم در خلیفه مشارایه یصلو سیک
 بحسب طری و رسم الارض المعمور نام رساله لری و سایر کتب یونانیه
 عربی به نقل و ترجمه ایندیرد کدن بشقه شامل اولدقلری مواد بحربه
 ونحه قنی مراد ایدرک لری بغداد ده و دیگر لری شم شریفده اولاق
 اوزره ایکی محله جسیم رصد خانه لری و یونلرک هر برینه
 کتب والایات و اوات مقتضیه بی تدارک و وضع ایندیرمش
 و یونلر واسطه سیله اجرا قیلان تحقیقات عمره سی اولارق عربی
 لسانی اوزره کتب عیدیه تدوین قلمسدر حتی خلیفه
 مشارایه معلومات یونانیه نک مقارن صحت اولوب اولدیفیه
 یقین حاصل ایتمک و کره ارضک محیطنه دار معلومات صحیح
 تحصیل ایلک اوزره سوریه نک بوادی شرقیه سنده و جزیره ده
 سنجار حواله سنک نصف نهارد اوره لری مساحه ایندیرمشدر
 و در شهری اهل بسندین مارین لم بر ذات تألیف کرده سی اولان

جغرافیا رساله سنده و خلیفه مشارالیهک اثر اشوبقی و له رفی زمان
سلطنت نلرنده بولتان علمایک اکثری سنده انضمام معاونت له یله
تألیف ایتش اولار (صورت الارض) نام کتایده و اکا مربوط
بولتان خریطه ده و اول زمانده تألیف اولسا کتب سائر نک
اکثری سنده اولیم سبعة عالمک الوان مختلفه یله کوسرلدیکی و کره سما
و سیارات و ممالک مسکونه و غیره مسکونه ابروجه ترسیم قلدیغی
اولوقک علماسندن بولتان مسعود یکن مرویدر
خلیفه مشارالیهک زمانده کتب اشتهایتش اولان جغرافیوندن
بری ابوجعفر محمد بن موسی الخرارزمی اولوب بغداد کتبخانه سنک
حافظ کتبی ایدی . بطلیوسک کتابنه تقلید موسی الیهک تألیف
ایتش اولدیغی رسم الارض نام کتایده هر بلده مک اسمی قارشوسنده
درجه طول و عرضی کوسرلمشدر
مؤلف موسی الیهک علم جبره دائر برکتابی دخی مؤخر اار پاده طبع
و تمثیل اولمشدر
خلیفه مشارالیه زمانده شهر اوسنبی و احرام فلکیه نک سیر
و حرکاتی شعر تقویم ترتیب و تنظیم اولدی و بونقوعلردن بری
شمام و بغدادده اجرا قلدش اولان تحقیقات و عملیات رصدیه نک
نتیجه سنی جامع الملق اوزره محیی نام ذلک القیاس المنهج متنوازیله
ترتیب ایتش اولدیغی تقویمدر
خراسان علماسندن احمد بن عبدالله دخی ارج قطعه تقویم ترتیب
و تنظیم ایتشدر تقاویم مذکوره نک برنجیهی احکام نجومه اثر
وایکجهسی الفانون المنهج غوائیه معنون اولوب اوچنجیهی
قدمای ایرانیاک اعتسادی اوزرینه مبتدر رساله ارج

کتاب عربیہ نیک اکثریستند عنوان مقامند مستعمل اولان اشب
قانون کلمسی یونانجہ دن مأخوذ اولوب علی العوم قاعده معناسنه
اولدینی مثلاً بر سطحک مستوی اولوب اولمیدینی کوسترین اینه دخی
اطلاق اولنور حتی دولت ساسانیانده کتب یونانیہ نیک فارسی اسانه
ترجمه لنده قانون معناسنه اولق ارزره زیج لفظی استعمال اولمش وبعده
عرب متجملری دخی کلمه مذکورہ یی قانون لفظنه مرادف اولق
اوزره قولانمشدر

ماون خلیفه نیک یکریمی سنه خمسہ ارلان زمان سلطنتده علوم
ریاضیه نیک کافه فروغانی فوق الغایه ترقی ایتمش وارلوقتک علماسندن
موسی بن شاکرک بیوک ارغلی ابو عبدا محمد علم هندسده واورنایجه
ارغلی احمد علم جرافتده وکوچک ارغلی حسن دخی فن موسفده
مهارت تامه صاحبی ایدیلر احمد بن قصیرا غرغانی (کتاب الحركات
السمائیه وجوامع علم النجوم) اسمسده بر اصول هیئت کتابی
تألیف ایله کسب استهار ایتمشدر

کتاب مزبور قرون وسطاده عبرانی اسانه ترجمه اولمش ومؤخر
بر قطعده لاتینجه ترجمه سیله برابر اور واده طبع ونشر قلمشدر
کتاب مذکورده علمای هر یک معلومی اولان ممالک وبلدان درجه
طول وعرض لیلہ برابر ذکر و بیان اولندقدن بشقه ربع مسکون
اقالیم سبعده تقسیم اولمش وبوجمله بر شهرک قنغی اقلیمده
کائن اولدینی ییلدیککی کبی فصول اربعده ارشورده کیجه
وکوندزک نه درجه اوزایوب فیصله دینی کوسترلمشدر مؤلف
مومی الیه وقتنده الیاده مستعمل ومدازل اولان آلات رصدیه
دائرایی قطعده کتاب تألیف ایتمشدر بونک بریسی مشاهیر حکمای

یونانندن ایبارقک اختراع کرده سی اولوب کواکب سیاره تک مدار
مخصوصنده اولان قطع ناقصه نسبتله موقع و وضعیت لری کشف
واستخرجه مخصوص اولان اسطرلاب دیکری (کتاب عمل الرخامات)
عنوائله رخامه تغییر اولتور کونش ساعتیه بائر در
یوز بیکری اوج سنه هجریه سنیده بهمره ده تولد ایتمش اولان
نصار بن شهویل (کتاب الاجناس علی مثال الغربیه) سنیده
برجغرافیا کتابی تألیف ایتمش و کندوسی فقیر الحال اولد یغندن مجرد
بر طریق معاش بولمق ایچون ترک وطنله خراسانه هجرت ایتشد. کتاب
مذکور شمس و قمر کیمه و کوندوز و جیسال و بوادی و انواع
مساکن و حیوانات و محصولات ارضیه و سائر ده دن بحث ایدوب
اهالی قریه اصول تعیشی تعلیم ایچون تألیف اولمشدر
خلفای امویه اسپانیایله فرانسه تک جنوب طرفتک احوالی اوراده
بولان عساکر اسلامیه سر عسکر لرندن استعلام ایتدکری مثلاً و
خلفای عباسیه دخی تجسس احوال ایچون بمالک اجنبیه مخصوص
مأمورلر ارسال ایدرل ایدی و حتی سید غازی لقبیه مشهور اولان
عبده هارون الرشید طرفندن مأمورا یونانستانه تعبیین واعزام
قلنس و مومی الیه اورالده بیکری سنه مدت کشت و کسذار ایله
ملکت مذکوره احوال و کیفیاتنه دائر خلیفه مشاور الیه معلومات
وافیه اعطا ایتمش ایدی فقط بومقوله معلومات سر اثر
دولتدن عد اولتهرق بولردن بالکرتا ب کوریلانلر اشاعه قلدو
ایدی مأمون زماننده بصره ده الجهد لقیبیه ملقب عمرو بن بحر
نابنده بر ذات معارف سمات ظهور ایتشدن شهر مذکور بر طرفدن
جزیره و بر الشام و دیگر طرفدن سواحلی ایرانیه الیه افریقاه

قطعه سنك سواحل شرقیه سی و هند و چین ممالکی یلنبد
و باخصوص مقر خلافت کبری اولان بغداد جوارنده واقع اوله رقی
اول عصرده دینك مرکز تجارتی اولغله مومی الیه عرب و بن بحر
کره ارضك هر طرفدن ورود ایدن تجارک آمد شدنن استفاده
ایدرک علم و الیه متعلق خیلی نمونه لر جمع ایتمش و الیابده کتب
عبدیه تألیف ایدوب ازجمله (کتاب الامصار و عجایب الیدان)
اسمیه بر کتاب دخی باعشدر بعض عرب و ایران سیاحلرینک
چین و هندستانده وقوع و یولان سیاحتلرینه داتر (اخبارالصین و الهند)
عنوانیه بر کتاب دخی موجود اولوب مذکور کتاب فرانسزجه

ترجمه سیله بر ۱۷۱۱ سنه سنده پارسده طبع اولمشدر
عصر مذکورده علم و کمال الیه کسب اشتهار ایدن ذراتن بری
دخی اتندی لقبیه ملقب اولان ابو عبده بعنوددر مومی الیهک
پدری هارون الرشیدک زمان خلافتده کوفه و البسی اولوب
کندوسی بر مدت بصرده اقامت ایتد کدن صکره بغداد کله رک
تحصل علم الیه اشتغال و علوم طبیعه و ریاضیه و حکیمیه ده
کسب مهارت ایتد کدن بشقه فارسی و هندی و یونانی لسانلرینی
دخی ارکتمش اولدیفندن هر طرفدن اقتباس انوار معلومات
ایلمشدر فاضل مومی الیهک ایکوزدن متجاوز تألیفات اولدیغی
مرویدر بطلمیوسک سالف الذکر جغرافیا کتابی عربییه ترجمه
ایدن دخی بودر مومی الیهک مدوجزده داتر بر تألیفی دخی الدیغی
مسعودینک کتابنده مذکوردر فاضل مومی الیهک احمد بن طیب
نام شاکردی (المسالک و الممالک) عنوانیه بحار و انهار و توارینحه
داتر بر کتاب تألیف ایشدر عصر مذکورک مشاهیر علماسندن

برى دخی ابو معشر در که یوز طغسان سنه هجریه سنه بلخ شهرنده
 نواد و سگسان یاشسته اولدیغی حالده بغداد حوالیسنده وفات
 ایتسدر. موی الیه سنی یتسه رسیده اولنجیه قدر علم حدیث الیه
 اشتغال ایدوب بعده علم هیئت و علم نجومه هوس ایدرک کما بلر تألیف
 و تقویملر ترتیب الیش ایسه ده الیوم بونلرک هیچ بریسی موجود دکلدر
 و اثنی باللهمک زمان خلافتنده ترجان اسمیله مشهور بر ذات ظهور
 ایدوب السنه مختلفه به اشنا اولدیغندن اهل اسلامک فتح
 و تسخیر ایده مدکلری ممالکک بعضی اتل نهری الیه بحر خزرک اونه
 طرفلرینک احوالی تحقیق ایچون خلیفه مشار الیه طرفدن تعیین
 و اعزام اولغیش ایسه ده تألیف ایتس اولدیغی کتاب حکایه
 قیایندن ازلوب شایان اعتماد دکلدر

مابعدی صکره

(محمد شوق)

طونه ولایت جلاله سنه بوندن مقدم احداث اراتان منفعت عمومی
 سندقلرینه دائر مقدمه جریده حوالیده نشر اولان بر مقباله
 ایله مؤخر طونه غزیه سنک بوکاویردیکی جواب منظور حقیرانه من

اولسدر